

Türkiye aleyhine

çevrilen dolaplar

Venizelos, Atina'ya yolladığı gizli bir mektupta İzmir ve Trakya'yı nasıl ele geçirdiğini bildiriyor :
« Büyük zafer kazandık » diyor

Patrikhane
İstanbul'da
kalmamıza
sinirlendi !

ATINA —

(EMBROS) gazetesinin dün verdiği bir habere göre, Patrikhane Loyd Corc'a bir mesaj yollamış ve Türklerin İstanbul'da bırakılmalarına dair konferans kararından duyduğu ızdırap ve hayreti bildirmiştir.

Atina gazetesine göre, Patrik vekili, Rum millet tarafından hayretle karşılanmış olan bu karar ayrıca Hıristiyanlık âlemine karşı işlenmiş büyük bir haksızlıktır.

Diğer taraftan Yunan basını, konferansın bu kararını protestoya devam etmektedir.

(Nea Hellas) gazetesi diyor ki:

«İstanbul bir Hıristiyan ve Rum şehridir. Orada 400.000 den fazla Rum vardır. Bizans'ın başkenti demek Türklerin elinde kalacak. Olamaz böyle şey! Bu şehrin 500 yıldan beri ekonomik hayatı da bizim elimizde kalmıştır. Kayzer'i süren müttefiklerin Padişahı İstanbul'da bırakan kararları sadece ayıptır. Fakat bir bakıma biz Yunanlı olarak bu karardan gene memnun kalmamız icap eder. Bu şekilde Türk idaresi altında kalacak bir İstanbul daha kolay elimize geçecektir. Eğer şehir milletlerarası idareye terk edilseydi daha zor olacaktı.»

(Kairi) gazetesi de konferans kararını şiddetle protesto etmekte ve şöyle demektedir:

«Elenizmin başkentinde yalnız mavi beyaz bayrağın dalgalanması gerekmektedir. Bugün muvaffak olamadıkça ümitlerimiz tamamiyle kaybolmamalıdır. Durum gene de müsaittir. Padişah'ın orada kalışı muvakkat mahiyettedir ve umduğumuz gib; Yunanistan'ın hudutları İstanbul'un hemen yakınına kadar varıyorsa böyle bir hal şekli gene sonunda lehimize olacaktır.»

Türkiye'yi parçalamakta elele yürümekte olan Loyd Corc ile Venizelos.

İzmir kararı
gizli tutulacak!

Fransa Despere'nin Türkleri İstanbul'da bırakan kararı Fransa'ya maleden bir beyanatı konferansta tartışmalara sebep oldu.

LONDRA —

Sulh konferansı dün de toplanmış ve İzmir meselesinde Yunan Başbakanını dinlemiştir. Konferansın resmi zabıtları na göre, Venizelos, İzmir'de Türk bayrağı şehir içinde asılı durduğu takdirde bazı hâdiseler olabileceğinden bahisle bu bayrağı şehir dışında bir kaleye asabileceğini söylemiştir.

Böylece günlerden beri tartışması devam etmekte olan İzmir'de Türk hükümetinin de vami bir, «Bayrak asılması» işi ile halledilmiştir.

Resmî zabıtlara göre, Fransız Başbakanı Millerand, bu, «Bayrak tek lifi»nden dolayı Venizelos'a teşekkür etmiştir.

Bundan sonra askerî temsilcilerden kurulu (İzmir Komisyonu) tara-

findan hazırlanmış olan Yunan işgal bölgesinin sınırları da kabul edilmiştir.

GİZLİ KARARLAR!

Bundan sonra, konferans kararlarının açıklanmasında İngiltere ve Fransız temsilcileri arasında oldukça sert bir tartışma cereyan etmiştir. İngiliz Dış Bakanı Curzon, İstanbul'dan General Milne'den aldığı bir telgrafı açıklamıştır. Bundan İngiliz generali, Fransız Generali Franşe Despere'yi basına: «— İstanbul meselesinde Londra konferansı Fransız görüşünü kabul etti ve böylece Padişah'ın İstanbul'da kalması kararlaştırıldı» şeklinde beyanat vermekle suçlanmaktadır. Bunun üzerine Millerand karşılık vermiş, İstanbul'da İngiliz yüksek komisyonun tek başına Osmanlı hariciyesine giderek İs-

LONDRA —

Venizelos dün akşam Atina'ya yolladığı uzun bir mektupta, sulh konferansından İzmir ile Trakya'yı tamamiyle koparmaya muvaffak olduğunu, bunun Yunanistan için «Büyük bir zafer» olduğunu bildirmekte ve Loyd Corc ile elele nasıl çalıştığını açıklamaktadır.

Türkiye aleyhinde çevrilen dolaplara açık bir örnek olan bu gizli mektubu Yunan Dılomanı Frangulis'ten temin ederek açıklıyoruz! «Şifre bizzat Bakan tarafından açılacaktır kaydı ve Başbakan Yardımcısı Repulis'ten başka hiçbir bakanı da bu hususta bir şeyler anlatılmaması ikâzı ile yollanan mektup şöyledir:

«Geçen cumartesi, İngiltere Başbakanı özel sekreterini bana yollayarak şu mesajı ilettiler: Fransız Başbakanı konferansa dönünce, İzmir üzerinden Türk hükümetinin de tamamiyle kaldırılması hususunda onun da tavsibini almaya çalışacağım. Fakat ısrar ettiği takdirde sizin bir defa daha konferans tarafından dinlenmenizi teklif edeceğim»

Dün sabah, salı, hakikaten konferansa çağıldım ve sözde kalacak olsa dahi Türk hükümetine karşı görüşlerim; izah ettim. Öğleye doğru konuşmamı bittirtilim ki, toplantı öğleden sonraya bırakıldı. Yüksek konseyin toplanmakta olduğu Başbakan'ın evinden ayrılmadım. Loyd Corc, tekrar görüşümü açık-

İstanbul'da dair -kararı açıkladığını söylemiş, mu kabil şikâyetle bulunmuş, Loyd Corc, Millerand'ın Paris'e döndüğünde İstanbul kararını basına açıkladığını söylemiştir. Millerand: «Ben gazetecinin sualine cevap vermedim, soruyu sordu, cevabı da - zeki olduğundan - kendisi vermiş» dedi.

Bunun üzerine konferans kararlarının, bilhassa İzmir'e dair alınan son kararın gizli tutulması ve ancak konsey kararı ile müştereken açıklama yapılması görüşü kabul edilmiştir. Loyd Corc bir ara bu «Kıskançlığın» kötü neticeler verebileceğini ima etmiştir.

lamam gerekebileceğinden bahisle beklememi istedi.

MESAJ GELİYOR!

Hakikaten, öğleden sonra İngiliz Başbakanı'nın özel sekreteri geldi ve şu mutavassıt projeye hakkında fikrimi sordu:

1. — Türkiye'nin İzmir üzerindeki hükümetinin tek işareti olarak şehirde bir Türk bayrağının bulunacak,

2. — İdare Yunan elinde bulunacak.

3. — Yunan askeri işgal devam edecek,

4. — İzmir'de özel bir parlamento bulunacak,

5. — İki yıl sonra bu parlamento Cemiyet; Akvam'a başvurarak Yunanistan'a tamamiyle ilhakı isteyebilecek. Cemiyeti Akam, bir plebisit yapılmasını talep edebilecek.

İcabında bu projeyi kabul edebileceğim cevabını verdim. Yalnız İngiliz Başbakanı'ndan, ertes; günü konferans önünde görüşlerimizi yeniden savunacağımızdan, öğleden sonra bu konudaki müzakereleri tehir ettirmesini istedim. Böylece vakit bulup Fransız Başbakanı'nı görüşüp, onu, ısrar etmemesi için, ikna edebileceğimi söyledim. Loyd Corc teklifimi kabul etti.

MILLERAND İLE!

«Bu sabah Fransız Başbakanı'nı gördüm. Onu tartışma kabul etmez bir halde buldum. Kararsız deliller ortaya attı. Bunlardan biri de şuydu; Türkiye'nin kabul edebileceği teklifler ileri sürülemedi. Çünkü Fransa bu mesele için Türkiye ile yeniden harbe başlamak niyetinde değildir!»

«Kendisine, böyle bir yarıdım istemeyi aklımdan bile geçirmediyim» söyledim. Anadolu'daki ordumuz sayesinde yalnız Yunan taleplerini değil fakat tüm sulh antlaşmasının maddelerini Türkiye'ye kabul ettirebilecek durumda bulunduğumuzu belirttim. Fakat hiç olmazsa kendisinden, Çatalca'ya kadar Trakya'nın bize verilmesi hususundaki taleplerimizi destekleyeceğine dair vaad kopardım. Hatta bu mesele evvelâ kendisinin teklifde bulunacağını söyledi. Çünkü bidayetten beri; Fransa Trakya üzerindeki haklarımızı savunma işini üzerine almıştı.

Londra konferansında ciddi bir buhran Sovyetler'e ticaret müttefikleri ayrıldı

LONDRA

Fransız Başbakanı Millerand'ın dönüşü ile Sulh Konferansı Sovyet Rusya ile münasebetler meselesini de ele almıştır. Daha ilk toplantılarda Fransa ile iki müttefiki arasında ciddi bir ihtilaf patlak verdiği öğrenilmiştir.

İngiltere Başbakanı, Bolşeviklerle siyasi münasebetler kurulmasını fakat buna karşılık ticarete başlanmasını ısrarla talep etmiştir. Parlamentosunda 150 den fazla sosyalist milletvekili bulunan İtalya Başbakanı Nitti bu görüşü şiddetle savunmuştur. Nitti, Avrupa'nın feci bir ekonomik durumda olduğunu, fiatların devamlı surette yükseldiğini ve Sovyet Rusya'dan

gıda maddeleri ile demiryolu malzemesi alınmadığı takdirde bu buhranın daha da şiddetleneceğini belirtmiştir.

Loyd Corc ise, her memleketten ziyade fiatların İngiltere'de fırladığını hatırlatmış ve: «— Biz Bolşevizmle savaşırken o da fiat yükselmelelerinin açığı kapıdan kendi memleketlerimize giriyor.» demiştir.

Fransız delegesi Bertelo, Sovyet Rusya'dan hiç bir mal alınmayacağı söyleyince Loyd Corc da: tüccarlarımıza itimad edilebilir. Bir gemi yollarız. Boş dönerse keseriz. Rusya'dan elde edilecek mallar nazarında bir milyon sterlin kaybedilmiş, nedir ki?» demiştir.

POLONYA'NIN DUKUMU

Polonya'nın durumu esas ihtilaf körüklemektedir. Kızıl ordunun Kolçak ve Denikin Beyaz Rus orduları ile savaşmakta olduğu sıralarda Polonya ordusu da Rusya'nın batı cephesinde ilerlemiş ve Rus topraklarına yerleşmiştir. Şimdi Sovyetler, Kolçak ve Denikin ordularını mağlup ettiklerine ve onlara İngiltere'nin yolladığı modern silahları da ele geçirdiklerine göre, daha kuvvetli ve toplu halde Polonya'ya karşı döneceklerdir. Rusya, Polonya hükümetine makul bir sulh teklif ettiği takdirde müttefiklerin tutumu ne olacaktır? Polonya, kendisine müttefiklerin 300.000 Alman tüfeği vermesini istemiştir. Fakat Versay antlaşmasının göre bu silahlar imha edilmelidir ve Polonya'ya verilemez! Fransa Başbakanı Millerand bu askerî malzemenin Polonya'ya verilmesini ve Bolşeviklere karşı savaşması için deseklenmesini ısrar istemiştir.

Fakat Polonya'nın bununla yetinmeyeceği de anlaşılacaktır.

Ayrıca Fransa, Rusya çevresindeki devletlerin de bu savaşa sürüklenmelerini talep etmiştir.

Loyd Corc, Bolşeviklere karşı savaş için «avam kamerasının artık bir peny dahi veremeyeceğini» belirtmiştir.

LOYD CORC'UN KORKUSU

İngiltere Başbakanı, Sovyetler ile hem hudud memleketlerin kendi hallerine bırakılmasını, bunların Sovyetlere karşı cesaretlendirilmemelerini istemiş ve Rusya'da iç savaş devam ettiği takdirde bu defa işçi proletaryasının yerini, Prusya militarizmini aratacak bir Rusya militarizminin ortaya çıkacağını söylemiştir.

Loyd Corc, belki Lenin ile Troçki devrilir, fakat yerlerine gelecek olanlar daha tehlikeli olur demiştir.

Görüşmeler esnasında Fransız delegesi Bertelo, Denikin'in hâlâ mağlup edilemediğinden, Rusya'da durum her an değişebileceğinden bahsetmiştir. Bunun üzerine İngiltere

Başbakanı Fransızların Rusya taraflarından bir sürpriz belediklerini belirterek: Bu sürpriz, yalnız Bolşevizm'in militarizme dönmesi olur demektir. Loyd Corc, aynı sürprizi 19 uncu asır başında Fransa'nın da vermiş olduğunu kaydederek demiştir ki:

«— 130 yıl önce şu masada İngiliz diplomatları, bugün Fransız Başbakanının Bolşevizm için kullandığı sözleri aynen Fransız ihtilali için kullanıyorlardı. O tarihte İngiliz diplomatları Fransız ihtilaline cephe alıyor ve onu tanımak istemiyorlardı. Neden? Çünkü Fransa kralı ile kraliçesi idam edilmişler, veliahd da hapisanede barbarca katledilmişti.»

Loyd Corc, o zaman İngiliz diplomatlarının da bir şeyler olacak diye belediklerini yerini Bonapartizm'in almasından ibaret kaldığını, bütün Avrupa'nın titrediğini kaydetmiştir. Böylece Avrupa'nın felâket addediş Jakobenleri yıkıma çalışması yüzünden bunların yerini alan Bonapartizm Avrupa'yı yıkmıştır!

AYNI ŞEY DEĞİL!

Bunun üzerine Fransız Başbakanı Millerand, Loyd Corc'un bu benzetişlerine itiraz etmiştir. Millerand, Bolşevikler de aynı sözlerle bize hitap ediyor. «— Siz ki bir ihtilal hükümetinin çocuklarısınız. Sovyet hükümetini nasıl suçluyorsunuz? Rusya'yı kendinizin Fransa'da yaptığı şeylerden dolayı itham edemezsiniz!» diyorlar diyerek Fransa ihtilali linde de şiddet hareketleri olduğunu kabul etmiş fakat bunların insanlık ve vatandaşlık hakları uğruna yapıldığını kaydetmiştir.

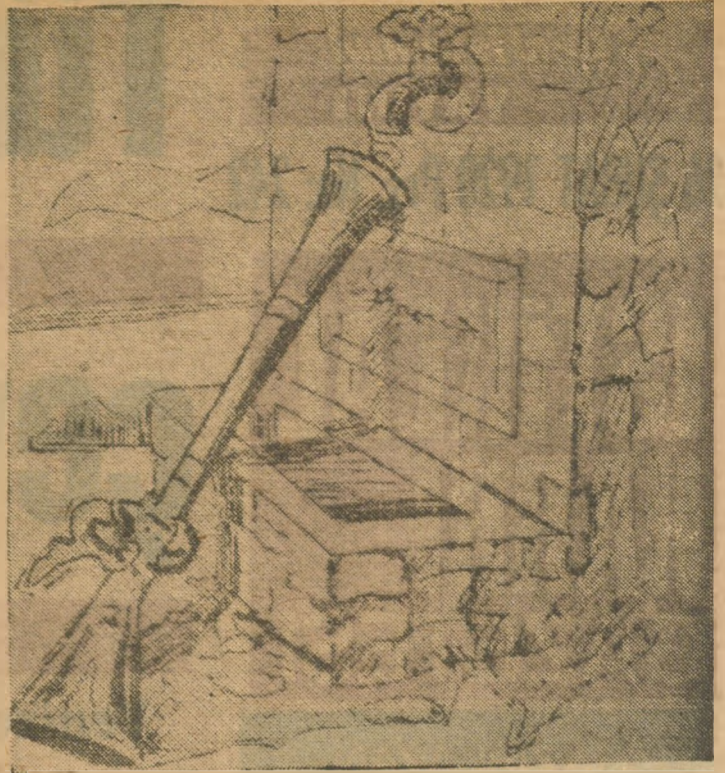
Bundan sonra Millerand, Polonya'ya, Sovyet taarruzuna karşı desteklemek kararında olduğunu ve bunu Polonyalılara da bildirdiğini söylemiş, İngiltere ile İtalya Başbakanlarının görüşüne katılmaya çağını eklemiştir.

Enver paşa ve bir

« Yeşilordu efsanesi »

Son günlerde bazı meyhane kimseler tarafından şehrimizde dağıtılan basılı kâğıtlarda, (1) şubat tarihli, (Times) gazetesine atfen, Enver Paşa'nın büyük ve iyi teçizatlı bir Yeşilordu ile Hindistan'a girdiği. İngiliz askerlerin; yeniçiyeye uğrattığı ve Bombay üzerinde yürümekte olduğu bildirilmiştir.

Bu şayanın İttihatçı çevreler tarafından çıkarıldığı anlaşılacaktır. Resmî bir açıklama ile,

Yukarıdaki karikatür, Aka Gündüz Bey tarafından çıkartılmakta olan (AYNA) dergisinde birinci Anzavur isyanı sonunda yayınlanmıştır. Altındaki yazı ise şundan ibarettir: AVURZAVUR...

ANZAVUR "CEMIYETİ MUHAMMEDİYE" KURMUS!

Biga'dan dönen tahkikat heyetine göre hadiselerde yirmi kişi öldü! Nafia Bakanı "Hadise bittiği için izamı değmez,, diyor

Günlerden beri Anzavur hâdisesi etrafında İstanbul gazetelerinde birbirini tutmayan haberler yayınlanmaktaydı. Bilhassa ALEMDAR ile PEYAMİ-SABAH bu olayı Kuvayı Milliye aleyhinde geniş ölçüde ıstısmar etmenin yollarını bulmuşlardı.

Fakat hâdis mahalline hükümet tarafından gönderilen tahkikat heyeti şehrimize dönüşünden yeni bilgi elde etmek mümkün olmuştur. (AKŞAM) gazetesi tahkikat heyetinden topladığı malûmatı şu şekilde yayınlamaktadır:

«— İsyân, Ahmet Anzavur'un eseridir. irticaî mahiyettedir. Anzavur, «Cemiyeti Muhammedîye adı altında saf halkı kandırması ve hükümet kuvvetlerine karşı silâhlı isyana sevk etmiştir. Bölgede Kır-rülülü Hamdi Bey'in halktan bazı taleplerde bulunmasından da faydalanılmıştır. Hâdiseler esnasında yirmi kişi ölmüştür. Hâlen Biga'da 200 jandarma duruma hâkimdir. Anzavur çe kilmıştır.»

Biga'dan yeni dönen tahkikat heyeti üyelerinden biri de şu beynatta bulunmuştur: «Biz Biga'ya vardığımızda şehirde sukûnet vardı. Anzavur muhtemelen şehir haricindedir. Mamafih taraftarları henüz bâkidir. Anzavur, zavallı halkı, «Cemiyeti Muhammedîye» nâmı altında hareket ederek iftâh ediyor. Kuvayı Milliye nâmına 120 bin lira topladığı kat'iyen yalandır. İştâhımıza göre, 112.000 talep edilmesi düşünülmüştür yalnız Bu, bir tasavvur olarak kalmıştır.

«Hâdiseye tamamiyle bertaraf edilmiş nazarı ile bakabilirsiniz.»

Diğer taraftan Nafia Bakanı Abuk Paşa da bu konuda suretları söylemiştir:

«Hamdi Bey'e Kara Mustafa maktûl olmuşlardır. Anzavur aleyhinde kanunî takibat ta bulunuluyor. Hâdis bittiği için izamı değmez.»

İstanbul vilâyeti açıkta kalıyor

Polis müdüriyeti umumiyetinden sonra İstanbul vilâyeti de açıkta kalmaktadır. Vilâyetin bulunduğu binanın sahibi olan Gayrimüslim Hanım, burasını bir İtalyan bankasına senevi 26 bin lira icar ile kiraladığını bildirmiş ve mukavele müddetinin sonu olan 14 martta vilâyetin çıkıp gitmesini istemiştir.

Mukaveleyi yapmış olduğunu söyleyen binanın sahibi, belirli tarihte bina tahliye edildiği takdirde geçen her gün için 100 lira tazminat isteyeceğini de eklemiştir.

Hatırlarda olduğu gibi daha önce polis müdüriyetinin bulunduğu hanın sahibi olan Ermeni Patrikhanesi de burasını başka bir sahsa kiralanış ve müdüriyet bunun üzerine Sahin Paşa oteline nakletmiş

Bolşevizm aleyhinde muhtıra!

Taalii İslâm Cemiyeti üyelerinden bazıları İhtilaf devletlerinin istedikleri muhtırayı verdikten sonra istifa ettirililer.

(Jurnal Doryan) yazı tesinin muhabiri, Darülhikmetül İslâmiye Üyelerinden Avni, Efendiye Bolşevizmle ilgili olarak aşağıdaki suali sormuştur:

«— Son zamanlarda gazetelerde, İslâmîlikle Bolşeviklik arasındaki münasebetten bahsölundu Taalîisîlâm Cemiyeti İhtilaf Devletlerine bu mesele hakkında bir muhtıra vermişti: Sizin bu bapta fikrinizin ne olduğunu anlamak istiyoruz?»

Avni Bey, (Jurnal Doryan) gazetesine muhabirinin sualine şu cevabı vermiştir:

«— Bolşeviklerin maksat ve gayesi bizim için meçhul olduğundan bir fikir ileri sürmek mümkün değildir. Taalîisîlâm Cemiyetine mensup üyelerden birkaçı, meclis tasvibini almaksızın bahsettığımız muhtırayı vermişlerdir. Bunun üzerine sizin de haber verdiğimiz üzere mevzu bahis olan üyeler cemiyetten istifa etmişlerdir.»

(Taalîisîlâm Cemiyeti) Anadolu'nun muhtelif yerlerinde Kuvayı Milliye'ye lüzum yoktur diyerek karışıklıklar çıkarmakta olan cemiyettir. Zeynelâbidin ve Saif Mol la gibi İngilizler adına çalışan birçok kimseler bu cemiyete mensup bulunmaktadır.